

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ЖАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

2002 йил 19 январь шанба
Сотувда эркин нархда № 14 (2842)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

ХАЛҚ — ҲОКИМИЯТНИНГ БИРДАН-БИР МАНБАИ

Мустақилликка эришганимизга, демократик йўлни танлаганимизга 10 йилдан ошаяпти. Утган давр ютуқлар, муваффақият, қувонч билан бир қаторда кураш, ўсиш, фидокорона меҳнат тўла давр бўлди. Истиқлолнинг дастлабки йиллари мустақилликнинг мустақамлашга сарфланган бўлса, бу вазифа адо этилган, давлат ва жамият қурилишини эркинлаштириш сари олим ташладик. Ўзбекистон Республикаси иккинчи чакриқ Олий Мажлисининг еттинчи сессиясида бу соҳада амалга оширилган ишлар, ижтимоий-сиёсий жабдаги ислохотларнинг натижалари сарҳисоб қилинди. Сессияда Ўзбекистон Республикаси демократик давлат қуришининг янги палласига қадам қўйётганлиги таъкидланди ва очiq демократик жамият барпо этишининг навбатдаги стратегик вазифалари белгилаб олинди. Сессияда муҳим масалалар кўтарилди. Бу — республикада икки палатали парламентни шакллантириш ва Президентнинг конституциявий ваколат мудлатини ўзгартириш масалаларидир. Бундай давлат аҳамиятига млик масалаларнинг референдум орқали ҳал қилиниши Ўзбекистонда демократик тараққийнинг янги босқичи бошланганидан далолат беради. Бу босқич эркинлик сари интилишларимизга, фаровон ҳаёт сари йўналтирилган сая-ҳаракатларимизга янги шаддат ва шижоат бағишлаши, шубҳасиз.

Референдумга қўйилган ҳар икки масала ҳам халқ ҳокимиятичилигини янада мустақамлашга хизмат қилади. Зеро, демократия тушунчасининг асл мазмуни ҳам халқ ҳокимиятини ифода қилади. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 7-моддасида «Халқ давлат ҳокимиятининг бирдан-бир манбаидир» деб ёзиб қўйилган. Таъкидлаш жоизки, халқ ўз қўлида тўпланган ҳокимиятини икки усулда — вакиллик демократияси ва бевосита демократия шаклида амалга оширади. Вакиллик демократиясида халқ ўзи сайлаб қўйган вакиллари орқали ҳокимиятни амалга оширади. Бундан халқ ўзи маъқул топган, муносиб деб билган инсонларга ўз ҳокимиятини, ваколатларини ишониб топширади. Масалан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг халқ томонидан сайланиши ҳам унинг ўз ваколатларини халқдан олганлигини кўрсатади.

Атак-чекач қадам ташлаётган гудакни суяб-эркалаётган ҳар бир ота-она ўз фарзандини келажакда баркамол инсон сифатида кўришни орзу қилади.

Ушбу суратларга разм солинг. Бу йигит-қизлар Самарқанд тумани маркази — Гулободда кунги кеча фойдаланишга топширилган Ижтимоий-иктисодий касб-хунара коллежининг талабаларидир. 400 нафар ёшни бағрига олган бу билим масканда нафақат Самарқанддан, балки қўшни Жиззах, Навоий, Қашқадарё ва Бухоро вилоятларидан келган ўғил-қизлар ҳам таълим олишмоқда. Чунки бу ерда уларнинг

Билим олишлари учун барча шарт-шароит етарли.

Коллеж қурилишида «Ширкатқурилиш» ҳиссадорлик жамиятининг қўли гул бунёдкорлари жонбозлик кўрсатишди. Бу хайрилик ишга 1 миллиард 600 минг сўм сарфланди. Яна юқоридаги гапга қайтсак. Шунча қулайлик яратган юрт келажакда ушбу фарзандларнинг бирини ҳуқуқшунос, бирини молиячи, яна бирини мураббий сифатида кўришни орзу қилади. Энг муҳими, эл қорига ярайдиган инсон бўлсин. Бу — юрт тилаги. Чунки улар Ўзбекистон фарзандларидир.

Юсуф ҲАМИДОВ.
Тоҳир НОРҚУЛОВ (ЎЗА) олган суратлар.

Демократиянинг иккинчи тури — бевосита демократияда халқ ўз қўлида тўпланган ҳокимиятини ҳеч қандай вакилларсиз, бевосита амалга оширади. Ана шундай бевосита демократиянинг эркин ифодаси референдумдир. Демократиянинг бу турида халқ ҳукмига ҳавола этилган масала ҳеч қандай востанчисиз, давлат аралашувисиз ҳал қилинади. Референдумда халқ ўзи қарор қабул қилади, халқ ўзи ҳукм чиқаради ва шу боис референдум халқ ҳокимиятичилигининг олий шакли ҳисобланади. Тан олишимиз керакки, баъзи кишилар референдум ва сайлов ўртасидаги фарқни тушуниб етмайдилар. Сайловларда фуқаро унинг номидан иш кўрадиган вакиллари сайласа, референдумда халқ ўз ваколатларини тўғридан-тўғри амалга оширади.

Ўзбекистон Республикасида фуқароларнинг давлат бошқарувида бевосита ва ўз вакиллари орқали иштирок этишларининг барча қонуний асослари яратилган. Конституциянинг 9-моддасида референдум тўғрисида қўйилган фикр билдирилган: «Жамият ва давлат ҳаётининг энг муҳим масалалари халқ муҳокама-сига тақдим этилади, умумий овозга (референдумга) қўйилади». Таъкидлаш жоизки, «Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғрисида» Қонуни 1991 йил 18 ноябрда қабул қилинган бўлиб, 2001 йил 30 августда Олий Мажлис бу қонунга ўзгартириш ва қўшимчалар киритди ҳамда унинг янги таҳририни қабул қилди. Бу қонунда нима учун референдум ўтказилиши, унинг аҳамияти, қабул қилинган қарорларнинг юридик кучи, қандай масалалар референдумга қўйилмаслиги, референдум ўтказилишини истисно қиладиган ҳолатлар, уни ўтказишнинг асосий принциплари, референдум тайинлаш ва ўтказиш тартиби, унда иштирок этишчиларнинг ҳуқуқлари белгилаб берилган.

Мамакатимизда икки палатали парламентни шакллантириш масаласининг халқ ҳукмига ҳавола этилиши юртимизда демократиянинг мукамаллашига бораётганлиги ишонсансиз. Бу қадам давлат ва жамият қурилишини эркинлаштириш сиёсатига ҳамоҳангдир. Чунки халқнинг референдум орқали қабул қилган қарори олий юридик кучга эга бўлиб, муҳим сиёсий аҳамият касб этади. Референдум йўли билан қабул қилинган қарор ҳуқуқий нуқтаи назардан Конституциядан кейинги ўринда туради. Бинобарин, референдумда ҳокимиятининг бирдан-бир манбаи булган халқ ўз иродасини эмин-эркин ифода этади. Дунё таърибасининг кўрсатишича, референдумда қабул қилинган қарор халқнинг манфаатларига тўлиқ мос келиши учун икки шартнинг бажарилиши талаб этилади. **Биринчи шартга** кўра, халқ ҳукмига ҳавола этилган масала овоз берувчилар учун тушунарли, оддий ва содда тилда ифода этилмоғи лозим. **Иккинчи шартга** кўра, масаланинг моҳияти, унинг ижтимоий-сиёсий аҳамияти халққа тўғри, ҳар томонлама муфассал тушунирилиши, турли хил сўз уйинларига йўл қўйилмаслиги зарур. Шу нуқтаи назардан келиб чиқадиган бўлса, 27 январда ўтказиладиган референдумда овоз бериш бюллетенига киритилган саволлар оддий тилда, халқ тушунадиган тарзда баён қилинган ҳамда ихкиламчи, яширин маъноларга эга эмас.

27 январь — умумхалқ референдуми куни

Тайёргарлик қизғин

Референдум муносабати билан Навоий вилоятида ҳам уни ўтказишга қўмақлашувчи ташаббускор гуруҳ тўзилган. Ҳозиргача вилоятнинг барча туманларида, жумладан, Навоий, Зарафшон, Учқудуқ, Зафаробод, Кармана шаҳарларида ташаббускор гуруҳларнинг дастлабки мажлислари ўтказилди. Бундан мақсад референдумнинг демократик таъминини таъминлаш ва унинг асосий талабларини қўққиб билан ўтказишга эришишдан иборатдир.

Айни кунларда вилоят ҳудудидаги барча фуқаролар йиғинлари, маҳаллалар, қишлоқ аҳоли пунктлари, ҳарбий қисмлар, корхона ва муассасаларда умумхалқ овоз беришига қўйилаётган масалаларнинг муҳокама-сига уюштирилмоқда. Асосий эътибор фуқароларнинг ўз хоҳиш-иродасини эркин баён этишлари учун зарур муҳитни яратишга қаратилган.

Германияликлар нигоҳида

Турли давлатларнинг етакчи сиёсий ва ижтимоий арбоблари мамлакатимизнинг хорижий элларга элчионаларига мурожаат қилиб, Ўзбекистоннинг ижтимоий-сиёсий ҳаётига оид муҳим масалалар юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришмоқда. Уларда мамлакатимизда барча соҳаларда амалга оширилаётган ислохотларни, республикада тараққий қиладиган демократияни ривожлантириш йўлидаги сая-ҳаракатларни қўллаб-қувватлаш ва хайрихоҳликлар ўз ифодасини топади.

Германиянинг собиқ ташқи ишлар вазири Ханс-Дитрих Геншер Ўзбекистон Республикасининг ГФРдаги элчихонасига йўллаган мактубида «2002 йилнинг 27 январда бўлаётган референдум халқроқ ҳамжамиятнинг тенг ҳуқуқли азоси сифатида Ўзбекистоннинг бугунги тарққийда, шубҳасиз, жуда муҳим воқеа эканлигини» таъкидлашди.

Ўз навбатида, Бавария парламенти вице-президенти Р.Рисс ўзини Ўзбекистон билан боғланган инсон сифатида ҳис қилишини изҳор этади. «Ўзбекистон халқининг демократик давлат ва жамият қуриш йўлидаги сая-ҳаракатларини, шубҳа йўқки, мамлакатнинг порлоқ келажакни таъминлайди».

«Мен референдумда халқроқ кузатуви сифатида иштирок этиш имконияти яратилганидан жуда мамнунман, — дейди Германиянинг Рейнланд-Пфальц федерал эрлари парламенти вице-президенти Ф.Грютмахер. — Бу шубҳасиз, Ўзбекистоннинг маданияти ва бугунги кун билан яна ҳам яқиндан танишини таъминлай берди. Айни пайтда мен республикада замонавий босқичда солид бўлаётган барча ўзгаришлар ва ислохотларни катта қизиқиш билан кузатиб бораман».

Ҳозирги пайтда Германияда яшовчи собиқ ватандошларимиз йўллаган мактубда бугунги мураккаб халқроқ шарт-шароитлар замонда мамлакатимиз юртайтган оқилона сиёсатдан фахр-ифтихор изҳор этилган.

Демократиянинг эркин ифодаси

Юртимиз аҳли яна саккиз кундан сўнг бўлиб ўтажак умумхалқ референдумини мамлакатимизнинг эртанги тақдир ва истиқбол билан боғлаётганликлари сир эмас. Модомки шундай экан, Марказий сайлов комиссияси бу муҳим сиёсий тақдирга қандай тайёргарлик кўрмоқда? Мухбиримизнинг маъмур комиссия раиси Абдурафик АҲАДОВ билан қилган суҳбати шу хусусда бўлди.

— Ойини, мени фуқароларимизнинг умумхалқ референдумига қизиқиб билан қўраганимиз қувончлидир, — дейди А.Аҳадов. — Бу эа халқимизнинг келажакда ишонч билан яшаётганлиги Ватанимиз тақдирига бефарқ қарамаётганлигининг далилидир. Бу чиндан ҳам қувончли воқеа. Зеро, истиқболимиз, фарзандларимизнинг иқболи ва мамлакатимизнинг эрур келажак сиз билан бизнинг қандай қарорга келишимиз, яъни муносабатимизга боғлиқ. Бу муҳим сиёсий тақдир эркин ва ошқора ўтказилиши, табиий. Шу боис бўлажак тақдирини референдум тўғрисидаги қонун талаблари асосида ташкил этиш буйича кенг қўламини тайёргарлик ишла-рини давом эттиришимиз. Билан-сиз, «Ўзбекистон Республикасининг референдуми тўғрисида», «Ўзбекистон Республикасининг Марказий сайлов комиссияси тўғрисида»-га ва бошқа қатор қонунларда бунинг учун барча ҳуқуқий қарорлар яратилган.

Референдум кунги ҳарбий қисмлардаги аскарлар, шифо-нашардаги беғимор ва сафарда бўлган фуқаро ҳамда қариларнинг овоз бериши учун барча шарт-шароитлар яратиб берилади. Ушбу сиёсий тақдирга тайёргарлик қириш ва уни ўтказиш жараёнида матбуотда кенг ериштилоқда. Махсус лавда, ролик ва телекурсулар тайёрланиб, эфирга узатилоқда. Умуман жойларда референдум уюштурувчилари жиҳозлаш, овоз бериш хоналари, қўтилари ҳамда бошқа ашёларни тайёрлаб қўйиш, овоз беришни ташкил этиш, овоз бериш тартибига риоя қилиш, ватандошларимизнинг референдумда фаол иштирок этиши учун қўламини тайёрлаш яратиб берилса, ҳар бир округ ва участка кенг миқдосли амалий ишлар ниҳоятда етказилмоқда.

— Биз ҳозир референдум ўтказишга тайёргарлик ишлари сўнгги босқичга кирди, дея оламизми? — Албатта. Ҳозирги пайтда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри буйича 14 та референдум округи ва жойларда 7810 та, шу жумладан, мамлакатимизнинг хорижий давлатлардаги ваколатхоналари ҳузурда 37 та референдум участкаси тўзилган. Референдум ўтказуви округ ва участка комиссияларининг таркиблари тасдиқланди. Марказий сайлов комиссияси аъзолари қўмақда округ комиссияларида фаол иш олиб боришмоқда. Комиссия аъзолари референдум ўтказуви округ ва участка комиссия аъзолари билан бир-галликда жойларда тури учрашув, мулоқот ва амалий анжуманлар ўтказишга тайёр. Референдум ўтказуви участка комиссиялари иш-ни ташкил этиш юзасидан Тавсиялар ишлаб чиқилган бўлиб, уларга амалда риоя этилаётган.

— Халқимиз бўлажак референдум якулининг эълон қилиш тартиби ҳам қизиқтириши табиий... — Марказий сайлов комиссияси қонунга мувофиқ референдум ўтказилганидан кейин кўпи билан ўн кун ичида қабул қилган қарорини эълон қилади. Бу қарор Марказий сайлов комиссияси томонидан расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Референдум муҳим конституциявий демократик институтлардан бири ҳисобланади. Бош Қоромизимизда мамлакатимиз фуқароларининг жамият ва давлат ишларини бошқаришда референдум ўтказиш йўли билан ҳам иштирок этиши белгилаб қўйилган. Уйлаيمانки, умумхалқ референдуми кунги ўзини шу азиз Ватанимизнинг фуқароси деб билган ҳар бир киши миллий диванчилигимизнинг ривож, юртимиз келажак ва эртанги эрур истиқболимиз учун ҳалис овозларини беради.

«Халқ сўзи» мухбири Фурқат САНАЕВ суҳбатлашди.

Республикамизда

«Сариосий темирбетон» ҳиссадорлик жамияти вилоятдаги турдош корхоналар орасида ўз маконини тиклаб, иқтисодий ривожланиш йўлига ўтиб ишлаётган жамоа ҳисобланади.

Утган йили корхонада алибастр ва оҳак ишлаб чиқариш цехлари қурилишга тўлиқлаштирилган эди. Яқинда корхонада суббўёқ-водоёмулсин тайёрлайдиган мослама ўрнатилга киришилди.

Пойтахт вилоятининг Қуйичирчиқ туманида фермерлар учун қўшимча 600 гектар ер ажратилди. Ҳозирга қадар фермерлар тасарруфиданги умумий ер майдони 4 минг 248 гектарни ташкил этади. Туман ҳокимининг ушбу фармойиши барча фермер-

ларни руҳлантириб юборди.

Қувалик оқсоқолларнинг қувончи чексиз. Негаки, Қариларни кадрлари йилда улар учун «Меҳр-муруват» маркази ташкил этилди. Нурунийлар бу ерда қўнғилли қордиқ чиқаришлари, даволанишлари, энг асосийси, бир-бирлари билан дийдорлашиб, бир пилла чой устида суҳбатлашишлари мумкин.

Яқин келажакда Фарғона «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасида концентратияланмаган азот кислотаси ва аммиак солиртаси ишлаб чиқариш йўлига қўйилади. Айни пайтда лойқалаштириш ишлари бошлаб юборилган. Лойиқа-смета

ҳужжатларини ўз вақтида экспертизадан ўтказишни таъминлаш Ўзбекистон Давлат архитектура ва қурилиш бўлимаси зиммасида бўлса, лойиқа-лаштириш назорати «Ўзкимёсанавот» компанияси чекига тушди.

Сирдарёлик М. Раҳмонкулов яратган чопиқ трактори мосламаси деҳқонлар ўртасида шов-шувга сабаб бўлди. Янги мослама бирданга олтинш нафар чопиқчининг ишини бажаради. Бундай хабарни эшитган хорижликлар унга харидор чиқиб қолди. Лекин Раҳмонкулов чопиқ тракторини ўз юртимиздан ташқарига чиқармоқчи эмас.

Меҳрдан аралган мўъжиза

ЖАҲОН 24 СОАТ ИЧИДА

ЭНГ СЎНГИ ЯНГИЛИКЛАР

«Халқ сўзи» • Туркистон-пресс • «Интернет»

Чет элларда

умумий миқдори 500 миллион АҚШ долларини ташкил этади.

БМТ мутахассисларининг ҳисобига кўра, Афғонистон Муваққат ҳукумати фаол иш олиб бориш учун ҳозирги кунда 100 миллион АҚШ доллар лозим. Кейинги ўн йил ичида эса 15 миллиард АҚШ доллар керак бўлади. 21-22 январь кунлари Токиода бўлиб ўтадиган АҚШ, Европа Иттифоқи, Саудия Арабистони ва Япония вакиллари учрашувидан ана шу масала кўриб чиқилади.

Афғонистонга ҳозирги кунда 200-250 минг кишилик армия лозим. Бу ҳақда Афғонистон Мудофаа вазирлиги вакили Франция оммавий ахборот воситалари учун берган интервьюсида маълум қилди.

АҚШнинг Гуантанамо (Куба)да жойлашган ҳарбий денгиз базасига «Ал-Қоид» ва «Талибон» экстремистик ташкилотларига тегишли террорчилардан иборат асирларнинг учинчи гуруҳи олиб келинди.

Америка ҳарбийларининг 600 нафари Филиппинга етиб келди. Улар мамлакат ҳарбийлари «Абу Сайяд» экстремистик гуруҳини йўқ қилишга қўмақлашади.

Франциянинг Пью де тарингта илк бор аҳолини менингитга қарши вакцинация қилишга киришди. Хабарларда айтилишича, бу ерда менингит эпидемияси хавфи бор. Чунки сўнгги йилда 18 нафар киши ана шу касал билан оғирган. 4 нафар киши айнан шу касаллик сабабини ҳаётдан кўз юмган.

Лондон оқшом кўйинда

Таълим сифати — бош масала

Мамлакатимизда кадрлар тайёрлаш миллий дастурида белгиланган вазифаларни амалга оширишнинг иккинчи босқичига киришди. Бу босқич — сифат босқичи деб аталади. Яъни таълим тизимини тайёрланаётган ҳар бир кадр юқори сифат мезонларига жавоб бериши керак. Кадрлар сифати эса таълим сифатига боғлиқ...

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ташаббуси билан ўтказилган республика касб-хунар коллежлари олдига турган долзарб вазифаларга бағишланган навбатдаги республика анжуманининг Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, академик С. Гуломов ана шундай сўзлар билан бошлаб берди.

Турғириги, бу анжуманга аниқ бир соҳа — тўқимачилик ва енгил санаят йўналишидаги касб-хунар коллежларининг раҳбарлари таклиф қилинди. Анжуман Тошкент тўқимачилик ва енгил санаят институти даргоҳида бўлиб ўтди.

Агар таълим сифати тўғрисида ўйланган бўлса, бу таъбир аниқ бир соҳа муаммоларига бағишланганлигини тушуниш мумкин. Дарҳақиқат, ҳар бир соҳанинг фақат шу соҳага хос сир-синоатлари, муаммолари ва улардан келиб чиқиб, белгиланган йўналишдаги вазифалари бўлади. Жумладан, тўқимачилик ва енгил санаят йўналишидаги коллежларининг ҳам. Шу боисдан бугун муайян соҳага — тўқимачилик ва енгил санаятга ихтисослашган республика касб-хунар коллежлари раҳбарлари Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хомийлигида йиғилишиб иккинчи босқичдаги вазифаларини кенг қўламда муҳокама қилишди. Бундай касб-хунар коллежларининг сони эса ҳозир республикада 60 талдан ошди.

Анжуманда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг биринчи ўринбосари Ж. Хусанов Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг иккинчи босқичида умуман академик линейлар ва касб-хунар коллежлари олдига турган вазифалар ва муаммолар ҳақида маъруза қилди. Анжуманда Тошкент тўқимачилик ва енгил санаят институти ректори Х. Алимова, вазирик бошқарма бошлиғи М. Саидов, Тошкент Давлат техника университети проректори Х. Лутфуллаев ва бошқаларнинг маърузаларида касб-хунар коллежларида таълим сифатини янада юқорига кўтариш билан боғлиқ муаммолар ҳамда вазифалар таҳлил этилди. Маърузачилар ва музокарада сўз олганлар томонидан соҳа касб-хунар

колежларида ўқув-тарбия фаолиятини замонавий талаблар даражасига кўтариш бўйича бир қатор фойдаланиш ва истиқболли таклиф-мулоҳазалар илгари сурилди.

Ушбу анжуман Тошкент тўқимачилик ва енгил санаят институтида бежизга ўтказилмади. Негаки, бу институт республикада тўқимачилик ва енгил санаят жабҳаси учун малакали кадрлар этиштириб берадиган таянч олий таълим марказидир. Айниқса, мустақиллик йилларида унинг ҳаётида улкан ўзгаришлар юз берди. Институт фаолиятини илгор замонавий негизларда тубдан қайта ташкил этиш учун катта миқдорда хорижий сармоялар жалб қилинди. Масалан, 2001 йилда Япония ҳукуматининг 4 миллион АҚШ доллари миқдоридagi беғараз ёрдами воситасида институтда энг замонавий сертификация лабораторияси, киём ва пойабзаллар учун алоҳида лаборатория, янги тўқув дастохлари, компьютерлар, аудио, видео синхронизаторлари ташкил этилди. Институт Халқаро тўқимачилик академиясига, Халқаро ипакчилик уюшмасига, Халқаро матбаачилик ташкилотларига аъзо бўлди.

Тошкент тўқимачилик ва енгил санаят институти кучли педагогик салоҳиятига эга. Сўнгги йилларда институтнинг 150 нафардан кўпроқ профессор-ўқитувчилари 23 та хорижий давлатларда илмий-педагогик малакаларини ошириб қайтишди. Институт педагогик жамоаси ўз йўналишларидаги касб-хунар коллежларида таълим сифатини яхшилаш борасида ҳам амалий ҳамкорлик ёрдамларини кўрсатмоқдалар. Аввало, институт қошидаги малака ошириш факультетида турдош касб-хунар коллежлари ўқитувчи-ходимлари мунтазам равишда ўз малакаларини оширомоқдалар. Иккинчидан, институт жамоаси, ана бир неча йилдирки, таъливлар асосида турдош касб-хунар коллежлари ҳамда академик линейлар учун дарсликлар ва маъруза матилари устида ишламоқдалар.

Жумладан, улар томонидан тайёрланган 23 номдаги дарсликлар, маъруза матилари ва услубий қўлланмалар биз юқорида эслаган анжуманда иштирок этган 61 та касб-хунар коллежи раҳбарларига тақдим этилди. Бу — анжуманда муҳокама қилинган олий ўқув юртли ва ўрта махсус таълим тизими ўртасидаги амалий ҳамкорлик масаласига Тошкент тўқимачилик ва енгил санаят институти жамоасининг аниқ жавоби бўлди.

М. САФАРОВ,
«Жалқ сўзи» мухбири.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг иккинчи босқичи — амалда

2002 йил — Қарияларни қадрлаш йили

Бундан 51 йил муқаддам Касби туманидан қарийб 1000 хонадон Тошкент вилоятига кўчирилган эди. Шу жумладан, Чилимбош қишлоғилик биринчи ўқитувчи Омонов ҳам. Ушунда унинг ўғли Сувон 11 ёшда бўлган. «Нима учун кўчиришди?» Бунинг сабабини ҳеч ким билмасди. Айтилдики, тамом-вассалом. Бўйин буриш, бош тортиш йўқ. Бажариш шарт.

Орадан анча йиллар ўтиб, аниқроғи, 1972 йили Сувон киндик қони тикланган Чилимбошга келди. Бунга отасининг гапи сабаб бўлди.

— Ўғлим, унутма, инсоннинг Ватани битта бўлади. Ота-боболаримиз мазори уша ёқда — Чилимбошда. Қишлоғимиз ўрни янқоқроқ бўлиб ётибди, деб эшитаман. Бизлар тирик бўла туриб, Чилимбошни обод қилолмасак, қандоқ буларкин?

Сувон ўша пайтдаги туман раҳбарларига учрашди. Аммо улардан тайинли гап чиқмади. Нима қилиш керак? Орадан анча вақт ўтди. Сувон Чилимбош қишлоғини обод қилиш фикридан қайтмади. Ерўла қазиб, ўша ерда яшайди, ишлади. Уни қорас тортди, қишлоқдошлари ҳам бирин-кетин кўчиб кела бошлашди. Шундай қилиб 18 йил дағдада росмана қишлоқ пайдо бўлди. Ёшлар кўпу, лекин бу ерда мактаб йўқ эди. Табиий газ, водопровод ҳақида орзу қилмасча ҳам бўларди. Йиллар қишда лой, ёзда эса тизза бўйи чанг-тўроқ, денг. Ҳаёт бир маромада давом этган, одамлар умид ва эртанти кунга ишонч билан яшашарди.

Мустақиллик эълон қилинган кун Чилимбош қишлоғида тўй бўлиб кетди. Бундан ҳаммадан кўпроқ Сувон бобо суқанди. У табиатга қўра, ушлаган жойини «задинга» кишилар тоифаси-

яли давлатга белгиланганидан ошириб гўшт, сут, пахта, дон топиради.

— Шундай эркинлик замонида ҳам ночорлар борлигини кўриб, жоним бўғзимга келди, — гурунг беради у. — Хўш, ноғирон бўлса, бунга тушуниш мумкин. Аммо билганда кучи бўла туриб, ўз-ўзини боқолмасди уят-да. Нима, иш йўқми?

Ишламан деганга бугун ишдан кўп нарса йўқ. Бир мисолни айтиш. Ёшқувват деган ошман бор. Мендан бир ёш катта. Пенсияга чиққанга анча бўлди. Урғи ўтиб, ёлчилик йилмаган. Турғи мучаси сопа-соғ. Хотиним нордай. Уйда бир этак бола... Ишларини ночор. Нимадан бу? Ишқимасликдан. Шундай замонда ўзининг ўзинг эпласман, 4-5 та нафринг теғмаса, сен қандай одамсан ўзи, дейман унга. Ана, ўзим. Пенсионерман деб ётсам бўлади-ку. Бунинг устига саломатлигим ҳам яхши эмас. Авария чоғида суякларим 16 жойдан синиб, қаттиқ жароҳат олганман. Лекин тинмайман. Тирик одам тинмаслиги керак. Йўқ, мен бунга мақтанган учун айтаётганим йўқ. Урни келиб қолди-да...

— Одамларга раҳмат, — дейди у. — Гоҳо қаттиқ гапирсам ҳам ҳурмат қилиб индашмайди. Илоҳим, уларни Худо ҳурмат қилсин. Эл кимга қулоқ солишини, кимдан отиб олишини яхши билади. Итам Чилимбош қишлоғининг биринчи ўқитувчиси бўлган. Биринчи мактабини қурган. Мен ҳам отамнинг йўлидан бордим, холос. Номин чиқсин, деганим йўқ.

— Одамларга раҳмат, — дейди у. — Гоҳо қаттиқ гапирсам ҳам ҳурмат қилиб индашмайди. Илоҳим, уларни Худо ҳурмат қилсин. Эл кимга қулоқ солишини, кимдан отиб олишини яхши билади. Итам Чилимбош қишлоғининг биринчи ўқитувчиси бўлган. Биринчи мактабини қурган. Мен ҳам отамнинг йўлидан бордим, холос. Номин чиқсин, деганим йўқ.

— Одамларга раҳмат, — дейди у. — Гоҳо қаттиқ гапирсам ҳам ҳурмат қилиб индашмайди. Илоҳим, уларни Худо ҳурмат қилсин. Эл кимга қулоқ солишини, кимдан отиб олишини яхши билади. Итам Чилимбош қишлоғининг биринчи ўқитувчиси бўлган. Биринчи мактабини қурган. Мен ҳам отамнинг йўлидан бордим, холос. Номин чиқсин, деганим йўқ.

— Одамларга раҳмат, — дейди у. — Гоҳо қаттиқ гапирсам ҳам ҳурмат қилиб индашмайди. Илоҳим, уларни Худо ҳурмат қилсин. Эл кимга қулоқ солишини, кимдан отиб олишини яхши билади. Итам Чилимбош қишлоғининг биринчи ўқитувчиси бўлган. Биринчи мактабини қурган. Мен ҳам отамнинг йўлидан бордим, холос. Номин чиқсин, деганим йўқ.

Санъатсевар ҳарбийлар

Ҳарбийлар ҳақида сўз кетса, жидаий ва қаттиққўл кишилар кўз олдимида келади. Агар сиз республика Қуролли Кучлари музейида очилган Умулария бадий ижодиети кўргазмасини томоша қилсангиз, уларнинг ана бир фазилатини санъаткорлигини кашф этасиз. Кўргазмадан ҳарбий кизматчилар — офицерлар сержантлар, солдату курсантларнинг энг сара асарлари ўрин олган. Иккинчи марта ташкил этилган ушбу кўргазма мамлакатимиз Қуролли Кучларининг 10 йиллигига бағишланади.

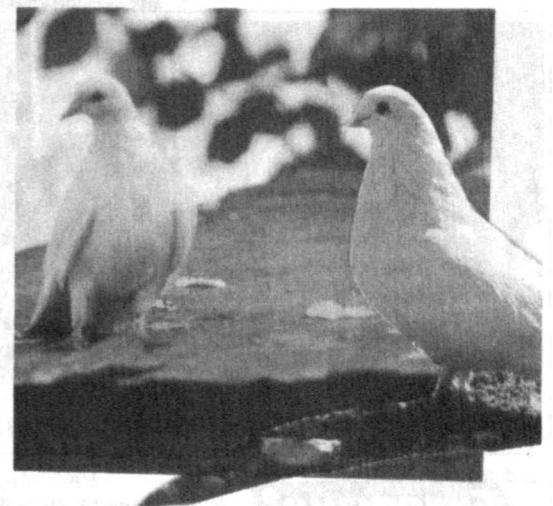
Мавжуда ХОЛМАТОВА,
«Жалқ сўзи» мухбири.

Шу куннинг мавзуси

Бир-биримиз билан ҳар кун қиладиган муомалада шундай мазмундор сўзларни ишлатамиз-у, унинг қандай қудратга эга эканлиги ҳақида кўпам ўйлавермаймиз. Атрофдагиларнинг бир-бири билан саломлашувига эътибор беринг:

- Ассалому алайкум.
- Ваалайкум ассалом.
- Тинчмисиз, соғлигингиз яхшимми?
- Худого суқр, ўзингиздан сўрасак...

Эки бўлмаса онанинг фарзанди билан бўлган суҳбатига қулоқ тuting: — Тинч бўлсаларинг бўлди, болам. Илоб қўшганинг билан қўша қари. Хуллас, ҳар қадамда «тинчлик» сўзи юракларимизни қувватлантирувчи, кўнглимизни ёритувчи ва юзимизни ҳамда чиройимизни равшан қилувчи бир ҳарорат эканлигига амин бўламиз.

ТИНЧЛИКДАН ЎТАДИГАНИ ЙЎҚ

«Кўшнинг тинч - сен тинч» деган халқимизнинг мақоли бор. Атрофимизда бўлаётган воқеаларни зийраклик билан таҳлил этсангиз, шу мақолдаги «тинч» сўзи сизнинг ҳаётингизда ҳам нақдлар катта аҳамиятга эга эканлигини тушуниб етасиз. Яқинда бир танишим бошдан ўтган воқеани гапириб берди.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

— Катта ўғлимни уйлантиришимдан уч кун олдин кўшнингизнинг ўғли ёмон болаларга қўшилиб қамалиб қолди. Бизникида тўйга тайёргарлик, хурсандчилик, ҳар кун меҳмондорчилик. Кўшнингизникида эса ҳар кун йнги. Кўнгли сал ёришин деб ҳар кун кечқурун чақириб чиқаман, чиқмайди. Юрагига сигмайди. Хуллас, қандай тўй ўтди, қандай меҳмонлар келиб кетди, билмадим. Кўнглим хира бўлиб, одамларнинг юзига тикка қарай олмайман, тўё меннинг ўғлим қамалиб қолгандай. Э, қадимигар бекорга айтишмаган экан, «Кўшнинг тинч — сен тинч» деб.

Битта Сувон бобо эмас, қишлоқ қилди, десин одамлар.

— Бир вақтлар чанги қиқиб ётадиган тупроқ кўчалар унинг шахсий маблагини ҳисобидан асфальт қилинди. Лекин бобо бу нарсалар билан мақтанганини хўш кўрмайди. Мақсали — қишлоғи обод бўлса, бас. Ҳозирги кунда ана бир хайри ишга қўл урган. Иқтидорли ўқувчиларга ўз ҳисобидан стипендия беришни йўлга қўллади. Чунки улар яхши ўқийса, эртага асл одамлар бўлиб етишишса, аввало, Чилимбош қишлоғига, Касби туманига, Қашқадарё вилоятига, охири-оқибатда Ўзбекистонга фойдаму? Мана гап қарда!

— Болаларимга бир умрлик давлат берганман, — дейди отахон. — Бу олий маълумот, касб-хунар. Кетмас давлат деганлари — шу. Айримлар фарзандларига уй-жой қуриб бериш, машинали қилиш, мол-мулк қолдириш учун ўзини ўтга-чўққа уришади. Билмайдики, отанинг моли боллага вафо қилмайди. Унда кўра маълумотли қилинг, касб-хунар ўргатинг, ишбилармон этиб тарбияланг. Шунда у киндик қони томанга жой учун жонини фидо қилди.

— Одамларга раҳмат, — дейди у. — Гоҳо қаттиқ гапирсам ҳам ҳурмат қилиб индашмайди. Илоҳим, уларни Худо ҳурмат қилсин. Эл кимга қулоқ солишини, кимдан отиб олишини яхши билади. Итам Чилимбош қишлоғининг биринчи ўқитувчиси бўлган. Биринчи мактабини қурган. Мен ҳам отамнинг йўлидан бордим, холос. Номин чиқсин, деганим йўқ.

— Одамларга раҳмат, — дейди у. — Гоҳо қаттиқ гапирсам ҳам ҳурмат қилиб индашмайди. Илоҳим, уларни Худо ҳурмат қилсин. Эл кимга қулоқ солишини, кимдан отиб олишини яхши билади. Итам Чилимбош қишлоғининг биринчи ўқитувчиси бўлган. Биринчи мактабини қурган. Мен ҳам отамнинг йўлидан бордим, холос. Номин чиқсин, деганим йўқ.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Жалқ сўзи» мухбири.

Конимехнинг қорақўл маҳсулотлари

Мамлакатимизда қорақўлчилик билан қадимдан шуғулланиб келинади. Қорақўл терилари ўзининг бетакрор ранги, турли хил товланиши ва жиҳаваси билан ажралаиб туради. Ундан тайёрланган маҳсулотлар эса бежиримлиги, инсон организмига фойдалилиги ва ниҳоятда хари-дорчилиги билан қадрланади. Шу боис, жаҳон бозорида

қорақўл теридан ишлаб чиқарилган буюмларга талаб катта.

Новий вилоятининг Конимех туманидаги «Сарибел» ширкат хўжалигида қорақўл териларини қайта ишлайдиган ва улардан маҳсулот тикадиган «Уч бош» деб номланган хусусий корхона иш бошлади. У тадбиркор Эсон Узоқовнинг маблагга ҳисо-

бига қурилади. Ҳозир хусусий корхонада қорақўл терилардан пальто, қўлоқ, телпак ва бошқа маҳсулотлар тикилмоқда. Шунингдек, хўжаликдаги 20 та ёш йўлит иш билан таъминланди.

СУРАТЛАРДА: хусусий корхона фаолиятдан лавҳалар.

Собир ЗУФАРОВ
(ЎЗА) олган суратлар.

«Одина»нинг ойдин йўли

Мақтада бошланган ташаббус мамлакат миқёсида эътироф этилди

Биз кўп ҳолларда ўз истеъдодимиз ва ихтидоримизни юзга чиқариш мақсадида шаҳар томон интиламиз. Ҳали 30 ёшга ҳам кирмаган, Шаҳрихон туманидаги 29-ўрта мактабда ўқувчи-ёшлар учун тиккувчилик тўғрисидаги фаолиятини бошлаган қишлоқнинг оидийгина чевар қизи Одинахон Отахонованинг бугунги кунда эришган ютуқларини кўриб эса ҳақиқий иқтидор, ҳақиқий истеъод ҳар жойда бўйи кўрсатиб, ривож топаверини амин бўлади.

Одинахон мактабда болаларга меҳнат таълимидан сабоқ бериши билан бирга ўз шоғирларини тиккувчилик «сирларидан» воқиф этиб бошлади. Ёш чеварларнинг илк тиккан кийимлари мактаб тиккан кийимлари бўлди. Ўқувчилари либослари муаллимлари, ўқувчи-ёшлар, уларнинг ота-оналарида қизиқини уйғотди. Ёшуртмалар қилиш уйғотди. Ёшуртмалар қилиш уйғотди. Ёшуртмалар қилиш уйғотди.

Бундай рағбатдан руҳланган Одинахон ана бир хайри ишга қўл урди. Кунин-кеча у раҳбарлик қилаётган фирма қошида «Эту» деб номланган ишлаб чиқариш ва ўқув маркази очилди. У хотин-қизларга чеварлик, ҳамширалик ва пазандалик сирларини ўргатади. Марказ ҳадемай қишлоқ ёшлари, уйша ўтирган хотин-қизлардан

юз нафарини ўз бағрига олади. Бу ерга ҳар кун йўлаб ёшлар ўқини, хунар ўрганиш истагида келмоқда.

— Келгусида чет эл сармоясини жалб этиб, замонавий либослар тикишда хорижий фирмалар билан ҳамкорлик қилиш ниятимиз бор, — дейди О. Отахонова. — Мақсадимиз ўқувчилар либосларини янада тақомиллаштириш, ҳар бир мактабда марказининг таянч нуқталарини очиб.

Мақтада бошланган ташаббус бугун мамлакат миқёсида ўз эътирофини топди. Фирма 29-мактаб жамоаси билан доимий ҳамкорликда иш олиб бораётди. Шунингдек, мактабда тахсил олаётган кам таъминланган оилалар фарзандларини кийим-кечақлар билан таъминлашда ҳам Одинахоннинг жамоаси катта ёрдам бермоқда.

О. СИДДИКОВ,
вилоят халқ таълими бошқармасининг «Зийор» газетаси муҳаррири.

Хитой ипаги азалдан дунёга машҳур. Унинг хомашё бозорига кириши ҳар қандай давлатга ҳам насиб қилавермайди. Лекин Бухоро пилласи бунга йўл топа олди. Дарвоқе, бу маҳсулот айнан Хитой билан ҳамкорликда

Қиш илҳомлари

Тасаввур
Ял-яланглик...
Нуру нуқрадай
Опоқ қорға боқаман зўрға,
Оқ қоғозга тушган
Оқлик узра кўнади қарға.
...Оқсоқал қиш —
Чехрасидан буюк шоирнинг
Шу оқликда гўзал чекинади ғам —
Тонгда пайдо бўлади одам...

**Кўчкор
НОРҚОБИЛ**

Бодом
Кўйи оғиб борар хайратга тўлиб,
Кайси фаслнинг ангавмай мўрдам,
Повдаларда қармиз гулчалар қулиб,
Дўрмон боғларида сулади бодом...
Қиш ахир... Январнинг
Қаҳратин ҳаммага топади беманиқ кўни
Ёзуз буронлардан асрамай Сени
Кечир, бодомузлим, чекаман хасрат.
Олис балаликда йўқоқан севга
Едим авва узра чарх
Қисмат ёвуқлини бемасган тўйғу —
Сен ҳам алдандингми мен каби, Бодом?..

ҚИШЛОК

Чорбоғларнинг ариқларига,
Хали замон муз сочади қиш.
Тарновларнинг ёриқларида,
Товланади сумлақ — олқиш!

Зангболтага ўраб желани,
Чол чорбоққа қирар. Совуқ, Кеч.
Қари тутишнинг бир бўлагини
Ютворади олов оғиз печ.

Қағиллаган бахтли қаргани,
Тутаб-тутаб сўкар мўрилар.

Узун кеча қақшаб яғрини,
Ув тортади даштда бўрилар.

Қиш телбага солар ўзини,
Пешайвонда музлар қалишлар.
Деразининг синиқ кўзини
Беркитади кўроқ болишлар.

Тойринчоқда оёғи тойиб —
Қор түзгитар йиққанган шамол.
Бир кечада шундай гаройиб —
Қиш жангини кўрдим:
Мукаммал!

Одамлар дардини тинглаб...

Доноларнинг ай-тишича, ки-шининг ўзи қандай бўлса, иши ҳам шундай бўлармиш. Бу иборанинг тўғрилигига кўп инсонлар билан учрашиб, ишонч ҳосил қилганман. Яқинда ана шундайлардан бири — Гул-юзра Аъзамхўжасва билан суҳбатлашдим. У кишининг фикри теран, мушоҳадага бой, қатъиятли, ни-гоҳлари ўткир, юраги-даги шижоат эса чех-расида уфуриб турар-ди.

Тошкент тиббиёт институтини битирган Гул-юзра меҳнат фао-лиятини I-ТошМИда бошлади. 1991 йил-дан бери II-ТошМИ-нинг асаб хасталиги бўлими мудири вази-расида ишлаб келаёт-тир.

Мустақиллик бу-шифоқор аёлга эркин фикрлаш имконини берди. Бўлимдагилар билан бамаблашот Узи-га хос янгича ишлаш дастурини ишлаб чи-қишди. Шунга кўра, 30 нафар кишига мўлжалланган бўлим иш фаолияти тубдан ўзгарди.

— Хар жабҳада бўлганидек, невроло-гияда ҳам ўзига хос муаммолар мавжуд, — дейди олий тоифадаги

шифоқор. — Айнақса кейинги йилларда бу бо-рала жиддий изланишлар олиб боришмоқда. Чу-نونчи, асаб касалликла-рининг суяк суриши — наслдан-насла ўтиши билан боғлиқ муаммо-лиқ, инсоннинг ўзига бо-ғиқ. Агар киши табиа-тида муҳаббатли, хушфелъ бўлса ҳар қандай лар-дундан чекинади. Одам ўзининг кундалиқ тур-муш тарзини қандай

лар асосий эътиборда ту-рибди. Бунинг асосий са-баби қариндошларнинг бир-бирига қудда бўли-шида. Оқибатда туғил-ган гўдакларнинг акса-рияти тутқаноқ, фалаж, кўр, кар бўлиб дунёга кел-моқда. Шунинг унут-маслик кел-ракки, ҳар қандай хаст-ликдан сақ-ланиш, авва-

ташқил этса, бу омил-нинг саломатлигида ўз аксини топишни ҳаёт исботламоқда. Чунончи мунтазам спиртли ичим-лик ичадиганлар ёш бўлишига қарамай тўсатдан оғир хаст-ликларга ду-чор бўлишади. Чунки спирт-

Ана шулардан келиб чиқиб, шифоқорларни-миз билан бамаблашот иш юритяптиз.

Ун йилдан бери асаб касалликлари бўлимида мудирилик қилаётган Гул-юзра она меҳрибон она ҳамдир. У икки ўғилни оқ ювиб, оқ та-раб вояга етказди. Ўғил-ларининг ҳар иккиси олий маълумотли.

Ҳа, ҳар тарафдан ўрнат олса арзийдиган хонадон соҳибаси Гул-юзра она эл саломатли-ги йилда доимо ёниб яшайдиган инсонлар-дан.

Файзулла ИСАЕВ.
СУРАТДА: Гул-юзра АЪЗАМХЎЖАСВА бе-морнинг ренгтен сурати-ни кўздан кечирайтиш.
Нўмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Аския

майман.
— Ис, нимага? Нега энди?
— Мани фамилиям энг кейинда ёзилб қопти. Ке-чагина чиққан Незматжон-нин аввал айтиди. Қаранг, ман энг кейин чиқсам-а, шу ўн олтинта аскиячи ичида?
— Ҳўш, нима бўпти? — деб унга тасали берди Иж-роқўмбува. — Аввал чиқди нимаю, кейин чиқди нима?
— Ҳа, энди ҳамманинг ҳам ўз ўрни бўлади-да, — деб бўш келмади Фойиб ота.
Узи шундоқ ҳам хижолат бўлиб турган Незматжон бу вазиятдан фақат ҳазил ва а-ския билан чиқиб кетиш мумкинлигини тушуниди.
— Кечирайсиз, — деди у Фойиб отага юзла-

Биласизми?
«Микрофон» ва «Телефон» сўзлари аслида ана шу ном-даги аппаратлардан анча кўна ҳисобланади. 1827 йили инглиз физиги Ч. Уитсон овозни кучайти-рувчи механик асбоб асаб, унга «микро-фон» деб ном берди. 1845 йили эса Тайлор деган касп-та денгизда брон кўтарилган пайта сиқилган ҳавони кувурлар орқали юбориб йўл билан сигнал берилган аппарат иxtиро қил-ди ва уни «телефон» деб атади.
«Радио» ибораси лотинчадаги «ради-о» (тарқатмоқ) сўзи-дан келиб чиққан бўлиб, фазога тар-қатилган электро-магнит тўлқинлари-ни (радио тўлқинла-рини) симсиз қабул қилиш ёки узатиш деган маънони бил-диради.
1955 йили Герма-нияда чиққан марка филателистлари жу-да хурсанд қилди. Чунки бу маркада машҳур олим Пифагор теорема-си тасвирланган эди. У хатжилда ёништирилганда «тўғри бурчакли учбурчакда катетлар квадратларининг йиғиндиси гипотенузанинг квадратига тенг» эканлиги-ни яққол кўриш мумкин.
А. АЛИЕВ тайёрлади.

«Шужрат»ли санъаткор

— моҳир ошпаз Мамажон ка-боба шогирд тушди. Қиш йилдан зиёд вақт давомида умумий овқатланиш соҳа-сида самарали меҳнат қилди. Шогирдликдан бош ошпаз, Фаргона темир йўли ишчи-лар таъминотининг умумий овқатланиш бўлими бош-лиги Хизматлари кўплай та-шаккурномалар, фахрий ёрликлар, мукофотлар, «Савдо аълочи» ва «Меҳ-нат фахрийси» нишонлари билан тақдирланди.
Бироқ у қиш йилдан буён аскияга, сўз санъати-га, кулгина ҳамроҳ, Дастлаб қадрон дўсти — Незматжон Маҳмудов билан ҳазил-лашиб сўз айтишиб юрган бўлса, кейинроқ аскиячи Иўлдошхон Носиров орқа-ли бутун республикага та-нилди.
У дастлабки сабоқни илк устозлари Турсунбува (Иж-роқўмбува) Аминов, Обид ака Норматов, Фойиб ота

Незматжон ана шундай бағри кенг ва ҳамшира баҳор устозлар даврасида улғайди. Дарҳақиқат, шу анжуман-да Фойиб отанинг тилакля-ри ижобатга айланди. Қўқонлик ёш сўз устаси Н.Тошматов республика аскиячиларининг биринчи кўрик-танловида совриндор-лауреат бўлди. 1969 йили Андижонда ўтказилган рес-публика аскиячиларининг иккинчи кўрик-танловида эса у музлақ голибликни кўлга киритди.
Сўз устаси Хўқанди ла-тинфинг Қаландархона ма-ҳалласида туғилди. 14 ёшида тоғаси

Тошматов, Абдулхайма-хсум (Махсумбува) Қозо-қов, Насриддин акалар даврасидан олди. Марғи-лонлик Зайнобиддин, Ма-даминжон, тошкентлик Қодиржон, Фозилхон дўхтур, Қайом, Абдуқосим акалар билан ҳамнафас бўлди.
У истиқлол йилларида республикада пойтахти — Тошкентда кенг ни-шонланаётган Мустақил ва Навруз байрамлари тантаналарида мунтазам қатнашиб келмоқда. Шу билан бирга республика телевидениесининг «Оталар чойхонаси» — кулги қошонаси», «Хамма кўри-ши шарт эмас!» каби кўрсатувла-рининг доимий меҳмони. Шу-нингдек, «Ас-кия» туркумида-ги кинофильм-лар, «Йўлдош Охунбоев» ва «Тўлат излар» бадиий фильмларида ҳам суратга тушган.
Ўтган йили унинг ҳаётида унутилмас воқеа юз берди. Республикада мустақилликнинг ўн йил-лиги байрами муносабати билан Президентимиз Фармонига биноан «Шуж-рат» медали билан муко-фотланди.
Айни кунларда Незмат-жон Тошматов устозу шогирдлари — аҳойиб қадр-донлари билан янги аския пайровларини яратмоқда. «Ёш аскиячи» мактабида ўқувчи-ёшларга сабоқ бер-моқда... Невараси Мурод-жон ҳам дурустгина аския-чи бўлиб етиштипти.
«Шужрат»ли санъаткор Незматжон ака Тошматов кўп йиллар аскиячилар даврасини гуллаб юри-шига ишончимиз қомил.
Р.ОТАЖОНОВ.
А.ИСОМИДДИНОВ.

ҲИҚМАТ
Салобатли бўлма, саботли бўл.

САВОЛ БИЗДАН...

Самбо бўйича тўрт кар-ра Осиё чемпиони, Жаҳон универсиадаси қолиб, жа-ҳон кубоғи соҳиби, жаҳон чемпиони бўлган ҳамюрт-имизнинг исми шарифини айтинг.

136-35-60

Шахмат

Нидерландия-нинг Вейк-ан-Зее шаҳрида шахмат бўйича «Корус» халқа-ро турнири қиз-гин давом эт-моқда. Мусоба-қанинг тўртинчи босқичида ҳамюртимиз Рус-тан Қосимжонов россиялик шах-матчи Алек-сандар Халифман билан куч си-нашди. Бироқ, бу учрашувда Рустам имкони-ятини бой берди.
Р.Қосимжо-нов бешинчи турда франция-лик шахмат ус-таси Жюль Лотьега қар-ши донна сурди.
Зоҳир ТОШҲУЖАЕВ
(ЎЗА).

Рекордчи салат

Мадрид шаҳрида бўлиб ўтган кўрғазмада намойиш этилган Испаниянинг энг катта миллий салатига ош-пазлар — Педро Лерумба билан Томас Серане 300 ки-лограмм қовурилган жўх-ори, шунча миқдорда кар-тошка, 6 килограмм қизил гармдори, 75 килограмм пизез ишлатишди. Рекордчи салат кўрғазмага махсус иш-ланган 5 метриқ тарелкага солиб намойиш этилди.

Коллекция қурбони

Жанубий африкалик 25 ёшли Гэйвин Пилати кол-лекция ишқибозидир. У эсини танбаники, қурол-ас-лаҳа йиғарди. Лекин у ана шу ишқибозликнинг қур-бони бўлди. Ҳу коллекция-сидаги 35 миллиметрли зе-нит снарядини кўриш учун қутидан чиқараётганида портлаб кетди.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Тахрир хайъати:

Э. БОЛИЕВ
(масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ
(масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ
(бош муҳаррир ўринбо-сари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
С. МИРАЛИМОВ,
С. МУХИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
С. МУХИДДИНОВ,
И. ХУДОЁЕВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАЙПБЕРГЕНОВ
(бош муҳаррир ўринбо-сари — «Народное слово»),
Ҳ. ХОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:

Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
133-78-92
Иқтисодиёт — 136-36-65;
132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетчилик билан алоқа ва минақалар — 136-29-89;
133-07-48;
Фан, соҳилқни сақлаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқор хабар — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.

Буюртма Г — 3115,
34610 нусхада босилди,
ҳажми — 2 табоқ.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2.

Газета тахририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Набатчи котиб — А. ОРПОВ.
Набатчи муҳаррир — И. ХУДОЁЕВ.
Набатчи — М. НОРМАТОВ.
Мусаҳҳих — О. АБДУАЗИМОВ.

• МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Тахририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
□ — тижорат материалли.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топириш вақти — 21.00.
Тоширилади — 21.00.
1 2 3 4 5 6

«ХИФ-Банк»

ХУСУСИЙ ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ТИЖОРАТ БАНКИ

2002 йил 19 февраль соат 18-00 да акциядорларнинг навбатдан ташқари акциядорлар

УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ

ўтказилишини эълон қилади.
Манзил: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон шохдўчаси, 49-уй.

КҮН ТАРТИБИ:

1. Банк устав капиталини ошириш ва шунга кўра банк уставига тегишли ўзгартришлар киритиш.
2. Бошқа масалалар.

СОАТ 15-00 ДАН АКЦИЯДОРЛАР ВАКИЛЛАРИНИ РЎЙХАТГА ОЛИШ БОШЛАНАДИ.

Маълумот учун телефонлар: 144-31-68, 132-60-31, 45-93-33.

Банк кенгаши.

ҲАМКОРЛИККА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ

«ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ» ДАВЛАТ-АКЦИЯДОРЛИК ТЕМИРЙЎЛ КОМПАНИЯСИ

ОСИЁ ТАРАҚҚИЁТ БАНКИНИНГ 1773-ЎЗВ СОНЛИ КРЕДИТИ БҮЙИЧА

темирйўллари янгилаш лойиҳаси доирасида қисқа муддатларда эластик маҳкамлагичли темирбетон шпаллари ишлаб чиқариш учун янги қувватларни яратиш чораларини кўрмоқда.

Шу мақсадда «Ўзбекистон темир йўллари» ДАТК республикадаги эркин қувватга эга бўлган, ишлаб чиқариш майдони камида 130х18 метрни ташқил этган, темирбетон буюмлари ишлаб чиқарувчиларни ҳамда салоҳиятли хориқлик сармоядорларни ўзаро фойдалаи ҳамкорликка ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Манфаатдор шахслар қуйидаги манзил бўйича «Ўзбекистон темир йўллари» ДАТК билан боғлиқ, батафсил маълумотларни олишлари мумкин:

Ўзбекистон Республикаси, Тошкент ш. 700060, Тарас Шевченко кўчаси, 7, «Ўзбекистон темир йўллари» ДАТК.

Йўл ҳужалиги бошқармаси бошлиғи жаноб В.В.Башарин эътиборига
Факс: 988(71) 133-41-79
Телефон: 988(71) 138-85-25

Ушбу ҳамкорликка тақлиф эълон қилинган кундан бошлаб 15 календар кун давомида дар кунинг сақлаб қолади.